

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bavariae Sanctae Volvmen ...

Rader, Matthäus

Monachii, M.DC.XXIV.

S. Stvrmio Ex Nobili Boio Abbas Fvldensis Primvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79699](#)

S. STVRMIO
EX NOBILI BOIO ABBAS
FVLDENSI PRIMVS.

1579.
Ex vita Sturmionis
a R. Aegile cōscripta.
Georg. VVicelius ex
M. SS. lasinū amissū
Germanicū excerptiū
editiisque.
Christoph. Bruns-
rus Fuldensis. Antiq.
L. I. c. 3. lib. 3. c. 1.
2. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
Idem in siderib. Ger.
p. 2. lib. singulari.
Serrav. Mog. l. 3. c.
28. annos. ad 6. 32.
¶ 36.
Gaff. Brusch. de Fuld.
monast. p. 57.
Monach. Horstfeld.
Lamb. Schafnab. an
779.
Mar. Sto. eodem an,
qui vocat S. Sturm.
Sigeb. an. 780.
Breniar. Maioris Ec-
cles. M. S.

Nfelix librariorum manus cūm in alijs sēpe tum in veris & proprijs nominibus describendis sēpissime vacillat. Huius sanctissimi viri patria appellatio erat Sturm, latini varie torserunt, cum alij Sturmum seu Sturmium: alij ineptius Sturnum; alij Sturm & Sturmis, alij demum Sturmionem formant, quam nos inflexionem perpetuō retinebimus, nisi cūm aliena scripta pro testimonio laudabimus. Hic ergo Sturmio apud Noricos, hoc est Boios seu Bavaros (nā à scriptoribus his Norici appellantur) equestriloco (quisbus parentibus, qua vrbe, opidōue non proditur) natus, cum adolescenti suscepit S. Bonifacio magno Pontifici Moguntino Noricum lustrati, & mores hominum ac religionem ad leges Christianas reformati. Monach. Horstfeld. Lamb. Schafnab. an 779. Mar. Sto. eodem an, qui vocat S. Sturm. Sigeb. an. 780. Breniar. Maioris Eccles. M. S. manti passim alij suos, tum Sturmionem parentes literis & virtutibus erudiendum tradidere, qui commoda adolescentis indole perspecta singularem illius curam suscepit, & S. VVigberto presbytero instituendum commisit, in cuius sinu Sturmio educatus, per omnem meliorum artium ac disciplinarum cultum adolescentiam transegit, præsertim ex literarum cælestium fontibus tam liberaliter haufit, ut inundatus rerum diuinarum scientia, mores ab omnibus corporis illecebris auocatos ad omnem sanctitatis laudē composuerit. Christo inde & Ecclesiæ per sacros ordines arctius deuinatus & penitus deuotus, cœpit ex collecto sapientiæ thesauro promere & vicissim alios nunc a pestibus animorum, vitijs dehortari, nunc ad innocentiae & virtutis elegantiam non minus vitae morumque exemplo, quod pauci solent, quam voce, quod pro conacione multi, inuitare. Sed hanc Sturmionis in erudiendis ruderum hominum animis industriam cælum ipsum adiuuit, cum vocem & virtutem illius etiam prodigiis illustrauit, quæ non pauca, ut postea docebimus patrauit. Sed ille sibi nondum visus perfectiois fastigium attigisse, veritus ne in turbis hominum, ipse turba aut turbæ similis fieret, morésque quos emendarat, ipse traheret, cepit consilium ex medio hominum secedendi, séque penitus in aliqua solitudine ubi cum paucis & solis soli Deo votis & precibus & vita rigore

S. STVRMIO.

Qui primus Fulda libauit Sturmio fontes
Noricus è Boia nobilitate fuit.
Sturmio Winfridi sacer et celestis alumnus,
Illiūs è sancto qui habet ore Deum.

Sturmio quo plenus sicutem Saxona tinxit,
Quem docuit leges, quas Deus ipse tulerit.
Sturmio si redreas hodie, name Saxona nosces?
Aut tibi mette paros, aut pater ipso redi.

H

rigore

AVGUSTUS 30

QIV

SIGN

H

rigore corporisque afflictione litaret, abdere. Ne tamen quid absque S. Bonifacij moderatoris ac magistri sui auctoritate cœperet, quod sapientis est, in consilium Bonifacium adhibuit, qui collaudata Sturmionis egregia voluntate, auctor illi fuit, vt in Buchouïe saltu sibi suisque commodam sedem legeret, vbi sanctioribus studijs animum imbueret, mentemque in cælum transferret, & diuinis gaudijs expletet. Sturmio adhortatione Bonifacij magis accensus, abiecta omni cunctatione, ascitis eiusdem vitæ socijs duobus Hersfeldiam ingressus, mapalia, magaliaque commode vti videbatur excitat, ratus occasionem illic non defuturam religioni amplificandæ. Itaque reuersus ad Bonifacium Sturmio locum commendat; casas fixas laudat, opportunumque nemus coepitis studijs arbitratur. Sed Bonifacius longius animo prospiciens, quod sedem illam Saxoni adhuc barbaro & feroci, nec Christianis præceptis mitigato nimium vicinam intelligeret, metuit, ne religiosi homines iniurijs paganorum exponerentur; itaq; Sturmioni impetravit, vti totum saltum jumento obiret, magisque idoneum contemplationi rerumque cælestium exercitationi locum quæret, qui remotior ab hostibus securitatem polliceretur. Paruit monenti Sturmio nemusque omne non sine periculo, quod profuga Saxonum mancipia opacis dumetorum vmbbris se id loci abdidissent. Erat, vt Vicelius narrat, hic Buchouij solitudo, multa in orbem millaria colligebat, & quidquid jam culti sol ab oppidis, vicis, pagis stringitur, vasti & horridi saltus eotempore speciem habebat, in quo nec pecorum pastus, nec mortaliū quenquam sed inania modo cali terra cum belluis ac feris adspiceret. Quo clarius videoas, haec sola terrarum non oppidorum vicorum quen nominibus, que jam supersunt, sed lapsibus potius ac terminis ruorum olim describi.

Hoc igitur omni saltu explorato tandem in Giselæ & Fulda confluentes incidit, nec procul inde quercetum Grezebachensi alveo interlutum aduertit, quod aptissimum religioso domicilio fore judicauit, quo nuncio lætus Bonifacius mox Carolomanum Pipini fratrem conuenit locumque contubernio sacro ponendo impetravit. Collegit is quaqua versus, tanquam decumani agri limes, viginti millia passuum, quæ nostratum milliariorum quatuor vel quinque efficiunt, ad quæ non paruum agri modum Grabfeldiani toparchæ adiecerunt. Aliquot jam annis cum septem soldibus in illa solitudinis vmbra Deo votis precibus, vigilijs, summaque cibi parsimonia operatus erat, cum visum tandem contuberniū religiosi cætus instituendū esse, vt fructus religionis ad plures per-

res pertineret. Ergo deijcere nemus, stragem edere arborum, excidere caudices, extirpare siluam, eradicare stirpes, repurgare humum, & segeti cultuique glebam præparare: ad quam rem ipse Bonifacius non paruum attulit momentum, quando frequenti priorum comitatus turba eod. accessit, & aduenas ad locum complanandum æquandimq; est adhortatus. Ipse interim in vicinum montem, cui postea nomen ab ipso inditum, Episcopi mons est appellatus, in quo & ipse collocato domicilio, quotiescumq; Fulda adiit, ibi rerum cælestium literarumq; sacrarum meditationi operâ dabat, & quasi in secessu aliquo vires & cogitationes, per curas pontificij munera in varia dispersas collegit & refecit: sed locum Sturmionis religiosorum multorum frequentia celebravit. Sturmio literarum sacrarum museum instituit, disciplinam religiosam sanxit, omnésq; ad veterem patrum & potissimum sancti Benedicti leges & normam efformauit, yitis & macelli delicias ab suo cætu omnes prescripsit, ut nemo carnem gustaret, nemo vinum libaret, quoad ex præscripto synodi, præsente Pipino rege, post aliquam multos annos aucta jam & frequentata sodalitate virorum religiosorum, agrorum maximè ratio fuit habita, omnibusq; permisum est, ut vinum & carnes in cibum admitterent, quamquam non pauci in primo vitæ rigore perseverarunt. Sed ut ratio recens inchoati cœnobij Fuldenis optimis præceptis & institutis firmaretur, placuit & Bonifacio & communis sodalitatis, mittere Sturmionem in Italiam & Romanam atq; Cassinum, ut ipse coram florentissima quæque cœnobia lustraret & inde formam sui monasterij componendi secum in Germanias ac Fuldam deportaret: quod ubi Sturmio præsens Fuldenis asceterij magnâ cura perfecit, Longobardia, Tuscia, Roma, Casino coram inspeçtis & diligenter exploratis ad S. Bonifaciū in Thuringiam reuersus ratione itineris exposuit, qui probatis omnibus quæ ad optimos mores, literarum institutionem vitæ sanctitatem pertinebant, imperauit, ut illa ipsa quæ vidisset & obseruasset, apud suos in usu deduceret. Quare diligenter peracta, cœpit aedes Fuldenis in modum per omnem Germaniam terram inclarescere, ut fama cœnobij longè latèque dilata multos exciret, qui se Sturmionis auctoritatip; permitterent, & in vitæ & disciplinæ sanctioris societate cuperent cooptari. Itaq; magnus adolescentū numerus tum ad capiendum ibi ingenij cultum, tum ad mores componendos sese ad Sturmionem contulit, qua re commotus Bonifacius multa prædia agros fundosque ab regia principum munificentia impetrata Fuldeni domicilio adiecit.

*Anno Christi 748.
Ballistar Duxius qui
anno Christi 725.
(n. 4.) missum af-
firmat.
Vide Christoph. Bro-
uuerum in notis ab
Sturm. p. 27. §. 1.
& Eift. Fuld.*

Inter

Inter haec Bonifacius apud Frisios, quibus ē cælo salutem attulerat, dum alios atque alios ex eadem gente ab nefario dæmonum cultu ad æterni numinis cognitionem transferre satagit, impiorum ferro occubuit, sanguine testatus Deū, quem voce prædicarat. Quod vbi Sturmio accepit, Moguntiacum profectus ab Lullo quem sibi Bonifacius successorem designarat, sacrum Bonifacij pignus ex mente ipsius Bonifacij, qui sibi Fuldam, ultimam quietis sedem delegerat, impetrat, & secum deportatum magnifico tumuli mausoleo condit, quod mox apud omnes passim beneficiis & corporum medelis mirificè inclinavit, ut locus magnopere abaduenis & peregrinis coleretur. Interea loci cūm Orci tyranus magnam sibi per Sturmionem cladem inferri cerneret, multosque ab improbis moribus ad cælestem vitam ipsius opera transferri, rem non ferendam ratus, ipsum per administrös suos calumnias apud Pipinum regem appetit, tantumque profecit, vt Pipinus cætera tantum non sanctus, sed (vt regum aures ad accusatorum calumnias apertæ plerunque & pronæ sunt) delatoribus obnoxius Sturmionem ab administratione cænobij remotum proscripterit, & nescio quo in exilium deportari jusserit. Doluere vicem optimi & innocentissimi præsidis, qui emendatissimam eius vitam ac integritatem perspectam habebant. Sed plus valuit in prælens inuidiosa improborum obtræctatio, quam anorum præteritorum commendatio. Suffectus est illi quidam Marcus, cui mox exauktorato surrogatus Prezoldus, qui detrectato præsidis onere & honore desiderantibus omnibus Sturmionem, ipse causam apud Pipinum Sturmionis egit, docuitque optimum præsidem prater ius fasque deiectum & eiectum; virum esse sanctum, cui nullus parvus prudentia vel vitae sanctitate possit inter sodales repetiri, qui cæteris cum tanto fructu præsit. Proinde se & suo suorumq; communem nomine etiam atque etiam rogare, velit jubeatque Sturmionem reduci, pristinóque honoris & dignitati restitui. Placuit Pipino & modestia recusantis magistratum, & sodalitatis totius affectus sum præsidem repetentis. Itaque receptum in gratiam reducem Sturmionem ampliore etiam deinceps amote & honore complexus Fuldensi contuberchio pro omnium votis iterum restituit præfecitque. Exceptus est à communis fratrum singulari ceremonia occursumque publica supplicatione, prælata signa, præcentum carmen. Sed Sturmio tum vel maximè animum ad religiosam disciplinam sanciendam applicuit, mortisque suorum ad omnem pietatis & virtutis modum effingere pro virili conatus. Dein

H 3

etiam

etiam ab animorum cultu (qui meritò auratis etiā tectis præferendus, quibus à veris Dei cultoribus vera reuerentia cultūque additur) ad ædes sacras conuersus lustravit an sartæ tectæ essent, templumque subductis tibicinibus, cœpit justis columnis fulcire, fastigium instaurare, cœnobium reparare, aquam è Fulda amne cuniculis in cœnobium deducere, mausoleum S. Bonifacio illustre & multo resplendens auro condere, ab regibus Pipino & Carolo magno Omenestadium & Hamelburgum pagos, aliisque prædia impetrare & miris demum modis omnia augere, ornare & expolire. Inter hæc Pipino ad regnum nunquam finiendum, yti spes est, profecto, Carolus M. hæres regni & Imperij Romani conditor, cum Saxone tricennale ferè bellum gessit, cum identidem victus Saxo victoris jugum conaretur excutere, mox vincendus & rursum grauiore bellico premendus, quo ad manus daret. Hunc populum ut Carolus ad leges capiendas & constantiam animi adduceret, cœlestibus disciplinæ Christianæ præceptis instituendum curauit, quibus simul ad mansuetudinem Christianam à barbara feritate traduceretur. Itaque quod Diuus Bonifacius Martello aucto & Pipino patre Caroli cœperat, id ut Sturmio pietatis opus prosequeretur Saxonesque adiret, illisque cœlestem Christianæ philosophiæ sapientiam traderet, Carolus imperauit. Magna pars gentis adhuc Marti alisque monstris orcinianis impiè faciebat, quæ operâ Sturmionis eo dedueta est, vt ipsi suis manibus numina sua seu torno rotunda, seu luto facta, seu saxo excisa, seu foco deniq; cocta fusaque metallo ex diuinitatis affectata sede depulsa, conuulsaque pedibus protererent, comminuerent, eliderentque lucos sacrilegos extirparent & supremæ numinis maiestati ædes sacras molirentur. Sturmio alter secundum Bonifacium parens & conditor Christianæ religiosis habitus cultusque Fuldam demum ad suum cœtum cum uberrimo operæ prouentu reuersus est. Sed terram Sturmio coluerat parum & altam & pinguem, quæ sementem quidem lœta accepit, sed radices agere passa non est. Nam tumultuante rursum refractario & contumaci populo, suaque ad saxa colenda, quibus non mollior ipse aut melior fuit, reuertente, atque Christi sectatores impiè cädente, Sturmio primùm jussu Caroli Eresburgum concessit, sed mox offensa grauiter valetudine Fuldam rediit, ibique in suorum (quibus ultima & optima religiosæ vitæ monita edidit) complexu lacrymisque & suspirijs xvii. Cal. Ianuarij anni Christiani 1000. vel ut Siegherto placet, 1000. extinctus inter cœlum sideral lucere cœpit. Nec desit interim apud mortales sancti-

tatis præteritæ signa ad tumulum prodere. Fulda suo coenobio velut mausoleo illatus & in album diuorum, trecentos & vnde sexaginta post annos ab Innocentio II. in Concilio Lateranensi cœcumenico c. 1033. relatus.

Elogia de Sturmione, sanctorum & magnorum virorum emblemata aliisque nonnulla cognoscere apud Christophorum Brouuerum in Fuldens. antiquitat. & notis ad vitam eius. Nobis vitam compendio tradidisse satis est, cui ex Breuiario M. S. Ecclesiæ Fuldensis maioris fidei facienda lubet hæc ad verbum apponere; quibus cum alia multa, tum admiranda quædam in ægros & energumenos facta attiguntur. Sanctus ac venerandus Archiepiscopus Bonifacius Noricam regionem ingressus, cum populos gentis illius, licet Christianos ab antiquis tamen paganorum contagis ac peruersis dogmatibus infectos, salutribus Christi doctriinis instrueret, cœperunt ei certatim nobiles viri in seruitum Domini nutriendas suas offerre fiboles. Inter quas Sturmim nomine, Norica prouincia exortum, nobilibus & Christianis parentibus generatum, diuinis legibus suscepit imbuendum. Puer itaque beatus psalmis lectiōnibusque quamplurimis tenaci memoriæ traditis, sacram Christi scripturam spirituali sensu cœpit intelligere; quatuor Euangeliorum mysteria studiosissime addiscere, nouum quoque & vetus testamentum, in quantum sufficiebat, in cordis sui thesauro vigilanter recordere. Erat quippe, ut scriptum est, meditatio eius in lege Domini die ac nocte; profundus in sensu, sagax in cogitatione, pulcher affectu, honestus moribus, vita immaculatus, charitate & humilitate conspicuus. Post non longum vero temporis, omnium voluntate, omniumque consensu presbyter ordinatus, Christi jugiter in corpore ferens crucem, sacerdotij nomen cœpit bonis artibus adornare. Nam sacrae virtutes per diuina sancti Spiritus charismata, siebant ab eo plurimæ: in Dei quidem nomine immundorum spirituum habitationem à Christianis expulsi: per impositionem manus, & humilem orationem, agrotos sanauit: & armis spiritualibus perornatus, lorica justitiae circumdatus, scuto fidei munitus, gladio verbi Dei accinctus, ad certamen contra diabolum processit. Cumque vir sanctus annis tribus presbyteratus sui officium gereret in plebe, cœlesti inspiratione secum cœpit reueluere, ut acriori se ritâ & eremis qualore constringeret. Huius pie meditationis memoriam, singulis momentis & horis gerebat in pectore, donec diuina admonitione instructus, viro Dei Bonifacio Archiepiscopo, quid animo gereret, reuelauit. Quo comperto, vir sanctus à Deo hanc inspirationem descendisse intellexit, confidensque per eius industriam ad effectum posse reduci, quod ipse diu mente conceperat, misit eum, adiunctis alijs nonnullis in siluam que Buchonia dicitur, ad locum videlicet, ubi nunc situm est Fuldense monasterium, ut extirpatâ nemorum densitate, aliquos Deo famulantes ibi congregaret; quibus & ipse p[ro]p[ter] patris officio praefesse studeret. Venerabilis itaque Sturmus abbas

anno decimo postquam Fuldense fundauerat cœnobium, & ibidem multos inferuitum Dei coadunauerat, sanctique ac Deo dilecti magistri sui Bonifacij triumphum passionis consummatum esse cognoverat, destinatus a rege Pipino ad gentem Saxonum jugo fidei ubiugandam, modis omnibus curam adhibuit, ut populum Domino non paruum acquireret; instantisque opportune, importune, docebat eos, ut idola & simulacra vana derelinquerent, & Ecclesias edificarent. Cuius preædicationis instantia dicta gens Saxonum mollita, Domino credit, & a beato viro Christianæ religionis initia sumpsit. Confortatis vero multis in fide rediens a prædicatione, regressus est in Fuldense cœnobium, gratiasque suis ad videndum fratribus aduenit; cum quibus quotidie in augmentum spiritualium virtutum semel exercens in omnibus actibus suis se eis præbuit exemplum.

P. 88. in vita.

Addit de reliquijs & temporum notis Brouuerus: Interea inquit, propius inspiciendi copia fuit, cum anno C I C I C X I I . XII. Martij gratiam Serenissimi Duci Bauariae Guillelmi aliquot Sanctorum tumbe reperatae sunt. Observauit huius sancti corpus prægrandibus fuisse contextum ossibus, quorum compluria ex templi ruina apparebat exportata. Nam ossibus permixta iacebant fragmina laterum ex quibus vetus sepulcrum extricatum decore fuit: opere teectorio & levigato. In plano unius lateris minio & rubrica fucati ductus animaduerteri literarum & inscriptionis hoc caput.

S. Sturmi abb. Fuld.

Temporum notæ in vita S. Sturmionis tanquam canones, expressæ.

Anno incarn. Christi 10CCXLIV. regnantibus in hac gente Francorum, duobus fratribus Karlmanno & Pipino, Indict. XI. mense primo, XII. die mensis eiusdem B. Sturmi; sanctum Fuldense monasterium ingressus est.

IV. ingressonis anno ad locum prædictum Romanam profectus est.

II. anno peregrinationis Italicae regressus est.

X. anno labente, postquam S. Sturmius ad hunc sanctum commigravit, cum S. Bonifacius regis & Christianorum consilio ad veteriora Frisonum loca ingressus est, sequenti anno martyrio affectus.

Anno incarn. Domini 10CCCLXVII, regni sui XXIII. mortuus est Pipinus pater Caroli M.

Anno IV. regni, Carolus initio seruorum Dei consilio in Saxones expediti nem primam instruxit, assumptis ad gentis conuersionem universis sacerdotibus abbatibus presbyteris &c.

Anno XXIV. depositionis sue Bonifacius metu Saxonice irruptionis tumultu leuatus est, Christi scilicet 10CCCLXXVIII, vel LXXIX.

S. VII.